

LAUCĖ JONAS

Gimė 1917 10 18 Lašuose Rokiškio valsčiuje,
mirė 2003 05 01 Rumšiškėse Kaišiadorių rajone

Rašytojas prozininkas, pedagogas

1933–1936 m. mokėsi jėzuitų gimnazijoje Kaune. 1938 m. išlaikė brandos atestatui gauti egzaminus prie Švietimo ministerijos. 1946–1950 m. Vilniaus pedagoginiame institute studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą.

1938 m. grįžo į tėvų ūkį Kurkliečių kaime. 1939 m. pašauktas į karinę tarnybą Lietuvos kariuomenėje. Po sovietinės okupacijos tęsė tarnybą kariuomenėje, prieš pat Antrąjį pasaulinį karą paleistas į atsargą. Nuo 1941 m. tarnavo Penktajame savisaugos batalione ir netrukus išsiųstas į Rytų frontą. Karinę tarnybą baigė 1945 m. Kurše. Po Vokietijos kapituliacijos pateko į TSRS kariuomenės nelaisvę, vėliau iš jos pabėgo. Kurį laiką dalyvavo rezistencinėje kovoje, vėliau legalizavosi. 1950–1951 m. mokytojavo Širvintose, 1951–1971 m. Biržų 2-oje vidurinėje mokykloje. 1971–1973 m. kalintas Pravieniškėse, vėliau dirbo prievartinėse statybose Kaune. 1973 m. grįžo į Biržus, dirbo kroviku. Nuo 1975 m. gyveno Rumšiškėse, dirbo Kauno namų statybos kombinate, siuvimo fabrike. 1988 12 16 rašytojas buvo pripažintas neteisėtai represuotu.

Mokytojaudamas Biržuose, parašė savo pirmąjį istorinį dokumentinį nuotykių romaną „Negandų metai“ (pirmas pavadinimas „Žaidre“), aprašęs jame savo kario ir partizano patirtį. 1971 m. romanas, pasirašytas J. Edivido slapyvardžiu, atmestas kaip antitarybinis, autorius suimtas, kalintas.

Pirmoji knyga romanas „Negandų metai“ išleistas 1991 m. Vėliau pasirodė istoriniai romanai „Karūna ir kalavijas“ (1995), „Miršančių dievų kerštas“ (2002). Savo karišką tarnybą aprašė ir 1998 m. pasirodžiusioje atsiminimų knygoje „Penktasis savisaugos batalionas“.

Bendradarbiavo periodinėje spaudoje: „Literatūra ir menas“, „Švyturys“, „Valstiečių laikraštis“ ir kt.

Knygos

Miršančių dievų kerštas : istorinis romanas / Jonas Laucė. - Vilnius : Vaga, [2002] (Vilnius : Spauda). - 630, [2] p.

Negandų metai : romanas / Jonas Laucė. - Vilnius : Vaga, 1991 (Kaunas : Aušra). - 520, [4] p.

Penktasis savisaugos batalionas / Jonas Laucė ; [vyr. redaktorius A. Martinionis]. - Vilnius : Kardas, 1998. - 62, [2] p. : iliustr. - Lietuvos valstybės ir kariuomenės jubiliejiniai 1918-1998 metai.

Karūna ir kalavijas : istorinis romanas / Jonas Laucė. - Vilnius : Vaga, 1995 (Vilnius : Poligrafinių paslaugų įmonė). - 638, [2] p. - (Istorinis romanas).

Šaltiniai

Kauno menininkai vakar ir šiandien - 2. - [Vilnius, 2005]. - P. 37.

Kauno vainikai / [parengė Petras Venclovas. - Kaunas, 2000. - P. 173-175.

Laurinavičius J. Kaišiadorių krašto žmonės. - Kaišiadorys, 2002. - P. 137-139.

Lietuvių literatūros enciklopedija. - Vilnius, 2001. - P. 267-268.

Martinionis A. Prievara ir smurtu: antroji knyga. - Vilnius, 1998. - P. 119-125.

Pilkauskas Z. Durnių laivas istorijoje. - Vilnius, 2013. - P. 304-328.

Rašytojas ir cenzūra. - Vilnius, 1992. - P. 126-132

Šiuokščius V. *Likę tekstai*. – Vilnius, 2008. – P. 256-259.

Vaičekauskaitė-Stepukonienė I. *Naujasis lietuvių ir latvių romanas: raidos tendencijos 1988-2000-aisiais*. – Kaunas, 2006. – P. 51-90.

Visuotinė lietuvių enciklopedija. – Vilnius, 2001-2015. – T. 11 (2007), p. 605.

Atspindžiai (Kaišiadorys). – 2003, geg. 8, p. 4.

Biržiečių žodis. – 1996, saus. 18; 1997, kovo 29, p. 4; spal. 18; 2003, geg. 6, p. 3; 2007, spal. 18, p. 2; 2017, liep. 25, p. 3, rugpj. 8, p. 8.

Biržų žinios. – 1992, saus. 1, p. 7; kovo 21, p. 3.

Draugas. – 1993, geg. 22, p. 4; 1996, vas. 8, p. 6; liep. 27, p. 4; 2012, spal. 20, p. 9;

Draugas: Mokslas, menas, literatūra. – 1992, rugs. 2, p. 2, 4 1997, lapkr. 29, p. 5;

XXI amžius. – 1997, lapkr. 12, p. 10; 2003, geg. 14, p. 10; 2016, spal. 28, p. 3, 16.

I laisvę. – 2003, Nr. 141, p. 78-80.

Kaišiadorių aidai. – 1994, kovo 26; 1996, bal. 20; geg. 18, p. 4; 1997, lapkr. 1, p. 4; 1998, birž. 19, p. 2; 2003, kovo 18, p. 3; geg. 9, p. 2.

Karštas komentaras. – 2018, saus. 5-19 (Nr. 1), p. 2, 4-5.

Kauno diena. – 1997, spal. 18, p. 17-18; spal. 20, p. 4; spal. 25, p. 1; 2002, birž. 1, p. 11-12; lapkr. 2, p. 14; 2003, kovo 1, p. 11, 13.

Knygnešys. – 1996, Nr. 6, p. 18-20.

Lietuvos aidas. – 1997, spal. 18, p. 1, 27; spal. 22, p. 3; 2002, bal. 13, p. 12; 2018, liep. 24/27 (Nr. 160/162), p. 5.

Literatūra ir menas. – 1992, kovo 28, p. 2-3; 1996, vas. 24, p. 4; 1997, spal. 11, p. 7; 2002, geg. 17, p. 7; gruod. 6, p. 15; gruod. 13, p. 12; 2003, geg. 9, p. 23; 2017, Nr. 37 (spal. 13), p. 31-33.

Metai. – 2010, Nr. 10, p. 103-109.

Moksleivis. – 1992, Nr. 9/10, p. 21.

Moteris. – 1998, Nr. 2, p. 16-18.

Nedėja. – 1996, Nr. 1, p. 17-28, 140-142.

Pamarys (Šilutė). – 1992, vas. 8.

Proskyna. – 1996, Nr. 3 (6), p. 130.

Santara. – 1998, Nr. 30, p. 59-65.

Šeimininkė. – 2003, kovo 5, p. 6.

Šiaurės Lietuva. – 2014, p. 78-90.

Šiaurės Rytai. – 2010, vas. 6, p. 7, 12; 2012, spal. 20, p. 6, 12; 2017, rugpj. 8, p. 3; spal. 19, p. 9; spal. 19, p. 9.

Širvinta. – 2004, gruod. 15, p. 5, 6; 2005, saus. 26, p. 7.

Tarp knygų. – 1994, Nr. 1, p. 30; 2007, Nr. 7/8, p. 48.

Tėviškės žiburiai. – 2003, liep. 1, p. 5.

Tremtinys. – 1999, bal. 9, p. 8.

Utenis. – 1996, birž. 27, p. 6.

Vakarinės naujienos. – 1997, geg. 2, p. 3; spal. 28, p. 4.

Valstiečių laikraštis. – 1996, birž. 18, p. 8; 1997, birž. 7, 10, 14, 17; 2005, birž. 21, p. 14.